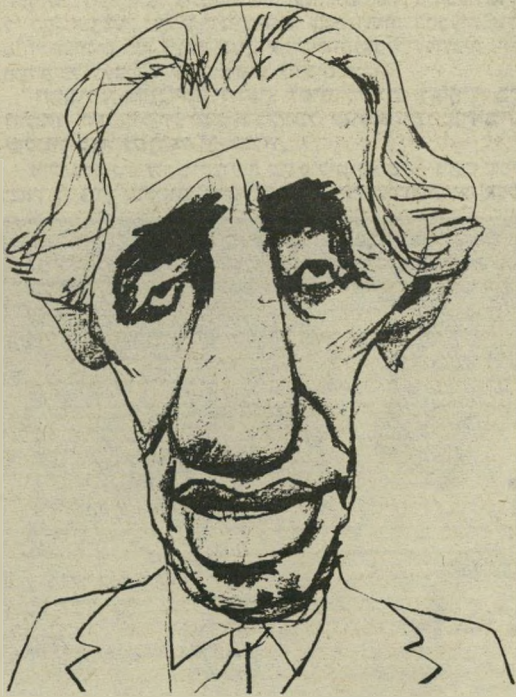

ארזוכה הדרר

לשייכטון

אמר בהערכה הסרת-חיבה אחד מיריביו בממשלה. הוא עובד קשה. מרגישים שאיכפת לו. יש לו רצון טוב. ההמונים הבחינו בכך, והדבר השתקף בעליית הפופולריות שלו בסקרי דעת הקהל.

"האיש פשוט איננו רציני" אמר, לעומת זאת, אחד מחבריו-למיסלגה. **"אין הוא מסוגל לקבל החלטות מרחיקות-לכת. הוא בורח מכל הבעיות הגדולות, ומשקיע את עצמו באלף ואחד פרטים קטנים, שצריך היה להשאירם לשרים ולעוזרים. במקום לפתור את הבעיות הגדולות, הוא דוחה אותן. במקום להכריע, הוא מטיח."**

"אין לו ברירה" אומרים חסידיו. הוא נתון במיתוסים של ממשלת-האחרות-הלאומית, שנכתבה עליו עלידי הבורחים, ואינו יכול לזוז. אילו היה חופשי, היה עושה גדולות! **"ממשלת-האחרות היא תירוץ נוח, משיכים על כך מבקריה. היא מאפשרת לו לנהוג כפי שהוא אוהב לנהוג במילא — לדחות את כל ההכרעות, ולהימנע מהחלטות בלתי-פופולריות. אין לפרס תפיסה כוללת וחזון מרובן, וטוב לו לדרוך במקום."** ובנוסף אחר: **"אם הליכוד הוא בשר והמערך הוא חלב, פרס הוא פארווה."**

בסוף תשמ"ה החליטה הממשלה, ביוזמת פרס ומישרר-האוצר, להנהיג **"שקל חדש"**. שיהיה שווה 1000 שקלים קודמים, אכולי האינפלציה הדוהרת. היתה זאת החלטה אופיינית לפרס: היא לא שינתה דבר במציאות, אך היה בה שינוי קוסמטי חיובי. היא לא פתרה אף לא אחת מן הבעיות הגדולות, ההורסות את הכלכלה הישראלית, אך היא יצרה רושם של שינוי ותווה. היא לא הכאיבה לאיש, למרות שנגעה לכל אדם במדינה. היא חיזקה את הרושם שבראש הממשלה עומד אדם המקבל החלטות.

היא נועדה להרגיע, ליצור אמון, להשפיע על האווירה."

● הצורך להיחזק אהוב

ל דעת מקטרגיו, זוהי הבעיה האמיתית של שימעון פרס: העיסוק הבלתי-פוסק בתדמית, בדעת-קהל, ביצירת-אווירה,

ה איש שהגורל הפקיד אותו על הרמוקרטיה הישראלית הנצורה, מול פני האתגר החמור ביותר לקיומה, אינו גיבור קאריזמטי, מנהיג סוחף בחזונו המרהיב או בלשונו המשלהבת. שלא כמו מנחם בגין, אין לו הכישרון להלהיב המונים בכוח לשונו.

שלא כמו משה דיין, אין לו הכאריזמה האישית, שאיפשרה לצבר מנהלל לשכוח אנשים בחיך קל ובניצנוץ של עין. **שימעון פרס, איש השנה תשמ"ה, הוא האנטי-גיבור בה"א היריעה.**

● מבט עצוב

על פני מירקע הטלוויזיה הוא נראה צעיר ודינאמי. כשהמציג למה נחה על פניו, הוא חושף שתי שורות של שיניים צחור רות, שהושתלו בפיו לפני שנתיים, כאשר התכונן לסיום המירוץ המאראתוני שלו אל ראשות-הממשלה.

אולם מקרוב, מתרשם בדישוחו קודם כל מן העצבות של עיניו.

עיניים אלה, שפיונתיהן החיצוניות שמוטות כלפי מטה, משוות לו הבעה של כלב מסוג באסט. זהו מבט של אדם שבעי-אכזבות, הרגיל לספוג מלקות על לא עוול בכפו. אחרי שנה כראש הממשלה, נוספת על כך נימה של עייפות.

מרחוק אפשר לחשוב שהוא בן 40. אך רושם זה נמוג מקרוב. פניו אינן מקומטות, אך מבט העיניים החומות, נעדרות-השימחה, ומשהו שאי-אפשר לאתרו, מגלים תוגה והשלמה של אדם קשיש יותר.

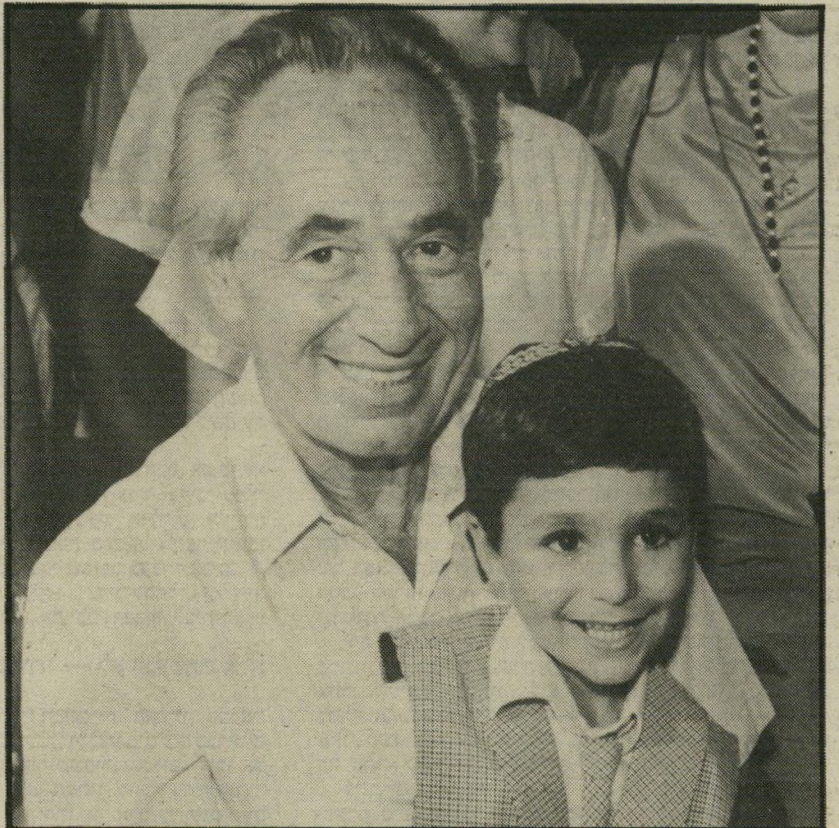
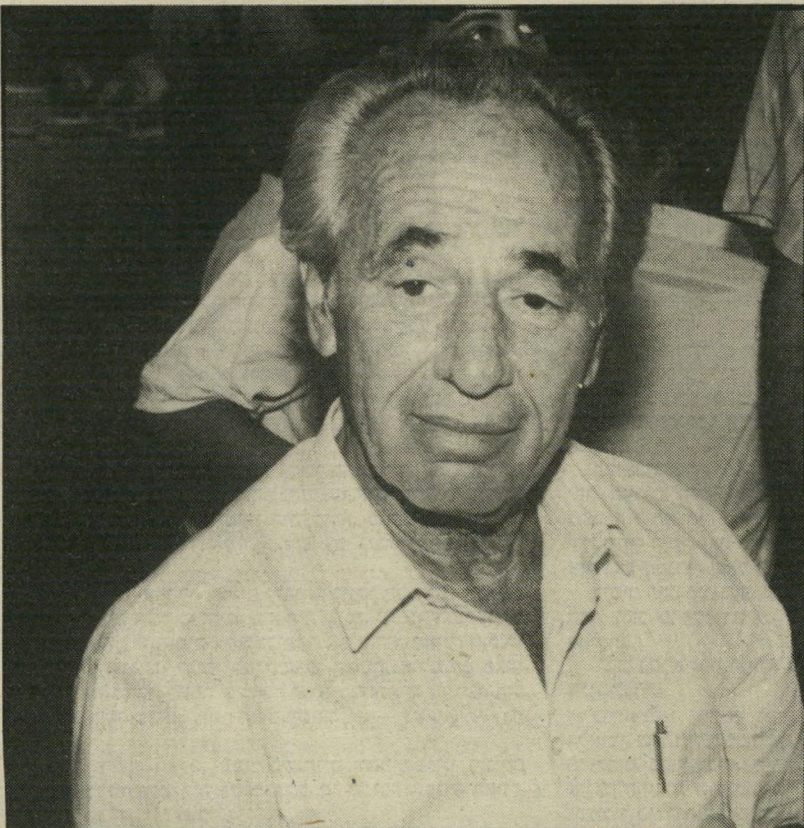
בתום השנה הראשונה של שילטונו, היו הדיעות עליו חלוקות.

רבים הופתעו לטובה. התדמית השלילית שרדסה אחריו במשך כל חייו, התדמית של אדם בלתי-אמין, אישי-קנוניות, אדם הדואג רק לעצמו, נמוגה.

פרס זכה בהערכה אצל רבים בשל המאמץ הבלתי-נלאה שהשקיע בטיפול בבעיות השוטפות של המדינה, כשהוא אץ ממשבר למשבר ועובר מבוקר עד ערב. **"האיש באמת משתדל,"**

תוך דחיית העיסוק במהותם של דברים, בבעיות העמוקות. שימעון פרס לא התכחש לכך. להיפך: הוא טען כי משימתו העיקרית היא **"לגשר על פני התהום"** שנוצרה בין הימין והשמאל במדינה, לשכך את השינאה ההרדית. למען משימה זו עשה פשרות מדי יום ונמנע מהחלטות, אשר יכלו לעורר התנגדות חריפה מצד חלק זה או אחר של הציבור.

מול פני הסכנה הממשית של עליית הפאשיזם במדינה, התגברות הגזענות ועליית הגל הלאומני-דתי, לא עשה דבר. מול פני האסון הכלכלי, המאיים לקבור תחתיו את המשק הלאומי, עסק תחילה בתיקונים קוסמטיים, וכאשר לא היה מנוס מהחלטות מכאיבות יותר — כיצע ניתוח חלקי, אך נמנע מן הניתוח הדרגטי הדרוש, שהיה מקומם נגדו את התשלובת הצבאית-תעשייתית (קיצוץ תקציב הביטחון) ואת הצמרת הכלכלית-חברתית (גביית מס-אמת). ההודמנות החד-פעמית שנוצרה בשנה

פרס הציבורי: עליז ועממי. בחגיגת בר-מצווה בקריית-מלאכי פרס הפרטי: מבט עצוב בעיניים. הבעה של דאגה, עייפות והשלמה